

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Iurie Diaconu, Liliana Catan, Constantin Alerguș, Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat împotriva sentinței Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 09 octombrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, de către inculpatul,

Marașleț Valeri Victor, născut la 26 decembrie 1982, originar și domiciliat or. Basarabeasca, str. Lenin 11, ap. 3.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 06.03.2013 pînă la 09.10.2013

2. în instanța de apel din 05.11.2013 pînă la 12.12.2013

3. în instanța de recurs din 06.05.2014 pînă la 17.06.2014

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 octombrie 2013, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Marașleț Valeri Victor, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, la 160 de ore cu muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și a fost încasat de la Marașleț V. în beneficiul lui Coroliov Alexei, suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de judecată. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Marașleț V.V., în noaptea de 22.06.2012 spre 23.06.2012, în jurul orelor 23.00 - 02.00, aflîndu-se împreună cu fratele său, Marașleț C., în fața blocului locativ nr. 8/6 din str. Bogdan Voevod, mun. Chișinău, în urma unui conflict apărut cu Coroliov Alexei, intenționat i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite regiuni ale corpului, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 451 din 12.12.2012, vătămare corporală medie, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Acțiunile lui Marașleț V.V. au fost încadrate în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, adică, *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărîri, conform modului stabilit pentru prima

instanță, cu încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în baza art. 109 Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că pînă la adoptarea sentinței, la 07.10.2013, s-a împăcat cu partea vătămată, care a înaintat instanței de judecată cerere de încetare a procesului penal, care nu a fost luată în considerație, neglijîndu-se astfel prevederile art. 109 Cod penal și 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, a fost respins apelul ca nefondat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că sunt irelevante și nefondate motivele apelului cu privire la încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în baza art. 109 Cod penal, deoarece la judecarea cauzei în instanța de fond nu a fost depusă de către partea vătămată, cerere privind împăcarea cu inculpatul, ceia ce rezultă din procesul verbal al ședinței de judecată.

Instanța de apel a menționat, că încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în cazul dat nu este posibilă, fiindcă prezenta cauză penală a fost examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar Coroliov A., în calitate de parte civilă în ședința instanței de fond a pretins la admiterea acțiunii civile și nu a solicitat împăcarea cu inculpatul.

De asemenea, instanța de apel a notat că potrivit art. 364¹ alin. (5) Cod de procedură penală, Coroliov A., era în drept să participe la judecarea cauzei numai în calitate de parte civilă, decăzând din drepturile părții vătămate și respectiv fără dreptul de a lua cuvînt în dezbaterile judiciare în calitate de parte vătămată, iar calitatea de parte civilă în cazul dat se menține după Coroliov A. și în stadiile apelului și respectiv a recursului spre deosebire de calitatea de parte vătămată, care a încetat odată cu emiterea de către prima instanță a încheierii de judecare a cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că depunerea cererii de împăcare de către Coroliov A., la judecarea apelului în cazul dat nu mai produce careva efecte, fiindcă dînsul dispune numai de drepturile părții civile, nu și de cele ale părții vătămate.

6. Nefiind de acord cu hotărîrile pronunțate, inculpatul le contestă cu recurs ordinar, prin care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților în baza art. 109 Cod penal. În motivarea recursului invocă, temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală și anume:

- instanțele de judecată urmau să adopte o sentință de încetare a procesului penal în cazul dat, fiindcă pînă la deliberarea sentinței, la 07.10.2013, s-a împăcat cu partea vătămată, care a și depus cerere de încetare a procesului penal, ce nu a fost luată în considerație;

- la 08.10.2013, ședința de judecată a fost amînată pentru 09.10.2013, cînd instanța a pronunțat sentința, fără a-i acorda ultimul cuvînt, în lipsa avocatului ales

și fără a lua în considerație cererea înaintată de partea vătămată, prin care a solicitat încetarea procesului penal, în legătură cu împăcarea;

- consideră că în ședința din 09.10.2013, i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece nu a fost asistat de un apărător și nu i s-a acordat ultimul cuvânt;

- concluziile instanței de apel, precum că Coroliov A., a avut calitatea de partea civilă și în cazul dat părțile nu se pot împăca, sunt nefondate și în contradicție cu art. 109 Cod penal și 391 Cod de procedură penală.

7. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat, solicitând admiterea acestuia, deoarece cererea de împăcare a fost depusă pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii, în conformitate cu art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală.

8. Judecînd recursul declarat în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul inculpatului urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța, judecînd recursul este în drept de a-l admite, să caseze total hotărîrea atacată și să dispună încetarea procesului penal, în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Reieșind din conținutul recursului, autorul nu contestă vinovăția și încadrarea juridică a infracțiunii imputate, asupra căror Colegiul nu se va expune, însă inculpatul își exprimă dezacordul cu hotărîrile adoptate de către instanțele de fond și apel, invocînd că s-a împăcat cu partea vătămată, care a și solicitat încetarea procesului penal, fapt permis de prevederile legale, ce a fost neglijat de către instanțele de judecată.

Instanța de recurs menționează că inculpatul a fost învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și la solicitarea inculpatului cauza a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal reține că la 07 octombrie 2013, partea vătămată Coroliov A., a depus cerere de încetarea procesului penal în privința lui Marașleț V., în legătură cu faptul că s-au împăcat (f.d. 199).

Prin decizia sa, instanța de apel, a considerat inadmisibilă cererea de încetare a procesului penal în privința inculpatului pe motivul împăcării părților, deoarece potrivit procesului verbal al ședinței de judecată în instanța de fond, această cerere nu a fost depusă de către partea vătămată, iar potrivit alin. (5) art. 364¹ Cod de procedură penală, ultimul fiind în drept să participe la judecarea cauzei doar în calitate de parte civilă, decăzînd din drepturile de parte vătămată. Prin urmare, cererea de împăcare depusă de Coroliov A., la judecarea apelului nu mai produce careva efecte.

Concluziile instanței de apel, Colegiul le consideră eronate, deoarece dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, nu prevăd restricții în sensul decăderii dreptului părții vătămate de a solicita încetarea procesului penal în cazul

împăcării cu inculpatul, iar potrivit alin. (7) al aceleiași norme, după încheierea dezbaterilor, respectînd ordinea de soluționare a cauzei în corespundere cu art. 338 Cod de procedură penală, instanța purcede la deliberare și adoptarea sentinței în conformitate cu prevederile art. 382-398, avîndu-se în vedere că poate fi adoptată atît sentința de condamnare, cît și de achitare ori de încetare a procesului penal, supuse căilor de atac în condiții generale. În procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța poate pronunța o soluție de încetare a procesului penal în cazurile prevăzute de art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală (*pct. 24 Hotărîrea Plenului CSJ RM nr. 13 din 16 decembrie 2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești*).

În conformitate cu art. 285 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau legea penală permite împăcarea.

În opinia Colegiului, sunt aplicabile în prezenta cauză și reglementările prevăzute la art. 276 Cod de procedură penală, ce stipulează că, urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute în articolele: 152 alin.(1), 153, 155, 157, 161, 173, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin.(1), 198 alin.(1), 200, 202, 203, 204 alin.(1), 246¹, 274 din Codul penal, precum și al furtului avutului proprietarului săvîrșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori de persoana care locuiește împreună cu victima sau este găzduită de aceasta. La împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în prezentul alineat, urmărirea penală încetează. Procedura în astfel de procese este generală.

Raportînd norma dată la speța în cauză, instanța de recurs specifică faptul că urmărirea penală pe cazul dat a fost pornită în baza plîngerii părții vătămate Coroliiov A.I. (f.d. 7)

Infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, se clasifică ca infracțiune mai puțin gravă.

Dispoziția alin. (1) art. 109 Cod penal prevede că, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Conform art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală, la împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în alin. (1), urmărirea penală încetează. Împăcarea este personală și produce efecte doar dacă intervine pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

Prin sintagma pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești legislatorul și-a spus cu claritate voința pînă cînd poate interveni împăcarea părților în privința infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art.276 Cod de procedură penală. În conformitate

cu art. 466 alin. (2) Cod de procedură penală, hotărîrea primei instanțe rămîne definitivă:

- 1) la data pronunțării, cînd hotărîrea nu este supusă apelului și nici recursului;
- 2) la data expirării termenului de apel:
 - a) cînd nu s-a declarat apel în termen;
 - b) cînd apelul declarat a fost retras înăuntru termenului stabilit;
- 3) la data retragerii apelului și încetării procedurii de apel, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel;
- 4) la data expirării termenului de recurs, în cazul hotărîrilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins:
 - a) cînd nu s-a declarat recurs în termen;
 - b) cînd recursul declarat a fost retras înăuntru termenului stabilit;
- 5) la data retragerii recursului declarat împotriva hotărîrilor menționate la pct.4) și încetării procedurii de recurs, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;
- 6) la data pronunțării hotărîrii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărîrilor menționate la pct.4).

Prin urmare, conform procedurii penale, împăcarea poate interveni, în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, oricînd în cursul procesului penal: la urmărirea penală, în instanța de fond, de apel, de recurs - dacă pentru unele infracțiuni nu există calea apelului, dar numai pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii. Momentul pînă la care poate să intervină împăcarea părților este retragerea completului de judecată pentru deliberare, ce are loc atunci cînd instanța de fond se înlătură în deliberare pentru a pronunța sentința, la fel și atunci cînd instanțele de apel ori de recurs, se retrag în deliberare pentru pronunțarea deciziei asupra apelului, după caz, asupra recursului.

Rezumînd cele expuse mai sus, Colegiul penal atestă conform materialelor cauzei, că cererea de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților, deși potrivit procesului verbal al ședinței de judecată în instanța de fond, nu a fost obiect de discuție, cu toate că este datată cu 07.10.2013, adică pînă la adoptarea sentinței, aceasta evident a fost prezentată la etapa examinării cauzei în instanța de apel, pînă la retragerea completului de judecată în deliberare pentru pronunțarea deciziei asupra apelului. Adică la etapa și la momentul dat, prevăzut de legislația în vigoare, au fost prezente condițiile de admitere a cererii de împăcare a părților cu încetarea procesului penal, prevăzute la art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală. Prin urmare, Colegiul constată netemeinicia soluției instanței de apel de inadmisibilitate a cererii de încetare a procesului penal în privința inculpatului, pe motivul împăcării părților.

Instanța de recurs menționează că alegația invocată în recurs, în acest sens, și-a găsit confirmare și se atestă că, instanța de apel nu a constatat și apreciat circumstanțele de drept privind încetarea procesului penal în privința inculpatului, pe motivul împăcării părților, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și de drept material.

Totodată, legislatorul la pct. 11) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală a prevăzut ca temei pentru declararea recursului, cazul când *a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege*, ceea ce confirmă temeinicia încetării procesului penal în urma împăcării părților nu doar la etapa judecării cauzei în instanța de fond, dar și la judecarea cauzei în instanța de apel.

În baza considerentelor expuse mai sus, Colegiul lărgit conchide de a admite recursul și să caseze total sentința primei instanțe și decizia instanței de apel, în privința lui Marașleț V.V., cu încetarea procesului penal, în legătură cu împăcarea părților.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Marașleț Valeri, casează total sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 09 octombrie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, și dispune încetarea procesului penal în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, în privința lui **Marașleț Valeri Victor**, în legătură cu împăcarea părților.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 08 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Constantin Alerguș

Ion Guzun